

Zapewnić dom rodzinny

Data publikacji: 4.04.2013 20:10

W całym powiecie cieszyńskim funkcjonuje około dwustu rodzin zastępczych. Oprócz tego wiele jest rodzin, które decydują się adoptować dziecko. Promocja takich postaw, pokazywanie, że dzieci potrzebują domu - tym chce zająć się cieszyńskie stowarzyszenie Tęczowa Przystań.

□
Z Małgorzatą Ratajczak prezeską stowarzyszenia, a jednocześnie dyrektorką Domu Dziecka w Międzywiciu - rozmawia Jan Bacza.

Kiedy powstało to stowarzyszenie ?

Samo stowarzyszenie formalnie powstało w maju 2011 roku, ale inicjatywa wśród rodzin zastępczych była już o wiele wcześniej, bo od lata 2010 roku. Od dwóch lat „Tęczowa Przystań” działa jako stowarzyszenie.

Kogo skupiacie, kto należy do stowarzyszenia ?

Skupiamy rodziny zastępcze i adopcyjne z naszego powiatu, a także rodziny, które potrzebują wsparcia z poza regionu. Takowe zgłaszają się do nas, a my chętnie udzielamy pomocy, na grupie wsparcia, podczas szkoleń czy podczas innych okazji.

Czym różni się rodzina adopcyjna od rodziny zastępczej ?

Jeżeli ktoś adoptuje dziecko, to staje się ono pełnoprawnym członkiem tej rodziny, z pełnymi konsekwencjami. Posługując się językiem prawnym, dziecko jest zastępnym rodziców. Obowiązują w tej rodzinie wszelkie prawa - dziedziczenie, alimentacja, jest to już związek nierozzerwalny, na całe życie. Tylko adopcja, poza naturalnym urodzeniem dziecka, daje władzę rodzicielską. Tego nie można powiedzieć o rodzicielstwie zastępczym. Rodzic zastępczy posiada opiekę faktyczną nad dzieckiem, w wyjątkowych sytuacjach może mieć co najwyżej powierzoną opiekę prawną. Taka rodzina jest zobowiązana do udzielania kontaktów dziecku ze swoją rodziną naturalną, chyba że sąd postanowi inaczej. Rodzina zastępcza posiada również prawo do otrzymywania świadczenia finansowego na opiekę nad dzieckiem. Rodzic naturalny po przezwyciężeniu swoich problemów może ubiegać się o powrót dziecka spełniając określone przez sąd wymagania. Podstawową różnicą między rodziną zastępczą a adopcją jest również to, że adopcja jest niejawną.

Czy dziecko, które jest w rodzinie zastępczej, może wrócić do rodziców biologicznych?

Oczywiście, że tak. Jeżeli rodzic biologiczny wszystkie przeciwności losu przezwycięży, a najczęściej chodzi o przezwyciężenie problemu alkoholowego, wówczas są duże szanse aby dziecko wróciło. Ale o tym decyduje sąd. Sąd zawsze informuje takiego rodzica, czy obu rodziców, jakie warunki muszą spełnić. Wówczas mogą starać się o powrót dziecka do siebie.

Czy rodzina zastępcza może adoptować dziecko ?

Oczywiście. Jeżeli sytuacja prawna dziecka się ureguluje, tzn. rodzice zostaną pozbawieni władzy rodzicielskiej, to wówczas można ubiegać się o adopcję. Dla takiego dziecka, można powiedzieć, zaczyna się nowe życie, zostaje mu wyrobiony nowy akt urodzenia. Dopóki dziecko przebywa w domu dziecka czy rodzinie zastępczej, rodzic biologiczny może starać się o przywrócenie praw. Po adopcji już takich szans nie ma.

Z tego co Pani powiedziała, to ze względów finansowych można wnioskować, że bardziej się opłaca być rodziną zastępczą niż adopcyjną?

Można tak powiedzieć. Tylko, jeżeli ktoś decyduje się na rodzicielstwo zastępcze, to z całą jego odpowiedzialnością. Taka rodzina daje zapewnienie prawidłowej opieki, jest kontrolowana przez sąd oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Rodzina zastępcza nie ma wpływu na takie kontrole, ponieważ opiekę zapewnia dziecku państwo. Inaczej jest w przypadku adopcji, wtedy już żadne instytucje nie mają prawa do prewencji.

Ile rodzin zrzesza wasze stowarzyszenie ?

Jest to około 25 rodzin, natomiast chciałam zwrócić uwagę na to, że są to w większej mierze rodziny zastępcze. Już sam fakt, że znajdują się w bazie PCPR, powoduje że można mówić o pewnej znajomości między tymi rodzinami. Rodziny adopcyjne nie mają takiej możliwości. Działają tak jak rodziny naturalne.

O ile rodzina zastępcza funkcjonuje jawnie, to o adopcji już nie wiedzą wszyscy.

Dlatego też ciągle staramy się dotrzeć do jak największej ilości takich rodzin, ponieważ niejednokrotnie potrzebują wsparcia, a nie mają wiedzy o naszym stowarzyszeniu lub wstydzą się szukać pomocy. Organizujemy spotkania, które mają na celu integrację rodzin. Rodzice przychodzą i widzą efekty, pomagamy sobie wzajemnie. Zapewniamy pomoc psychologiczną, pedagogiczną i ogólną, z zakresu wiedzy socjalnej. Przede wszystkim organizujemy integrację dla dzieci. Mikołajki, Dzień Dziecka, wspólne grzybobranie, itp. Jest to bardzo ważne by rodzice oraz dzieci mieli ze sobą kontakt.

Jakie cele stawiacie sobie w tym roku ?

Chcemy przede wszystkim propagować ideę rodzicielstwa zastępczego i adopcyjnego, integrować rodziny oraz pomagać dzieciom, fundować im jakieś atrakcje, przyjemności, zorganizować wspólny wakacyjny wyjazd. Nasze stowarzyszenie składa wnioski o granty. Dzieje się to na obszarze naszego powiatu, ale startujemy również w innych konkursach. Możemy się pochwalić tym, że w ubiegłym roku zrealizowaliśmy jeden projekt, który sfinansował powiat. Chcemy promować naszą ideę, w tym celu 15 kwietnia organizujemy konferencję na Uniwersytecie Śląskim w Cieszynie. Będą tam osoby, które mogą pomóc w wielu sprawach np. w zakresie pracy z dziećmi niepełnosprawnymi.

Jeżeli dziecko nie trafia do rodziny zastępczej lub adopcyjnej, to przebywa w waszym ośrodku ?

Tak, ale najlepszym środowiskiem dla dziecka jest rodzina zastępcza, nie mówiąc już o adopcji, bo to już jest prawdziwy dom. Rodzina zastępcza jest najbardziej zbliżona do rodziny naturalnej z prawdziwego zdarzenia, gdzie każdy ma swoje prawa obowiązk, szkołę i różne zajęcia, ale przede wszystkim wzorzec matki i ojca.

Ilu podopiecznych ma pani w swoim ośrodku ?

W naszym ośrodku przebywa 32 dzieci, w większości z naszego powiatu, w wieku od 9 – 19 roku życia. Przeważają dzieci, których rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską.

Czyli dzieci przebywają czasowo w domu dziecka?

Prawda jest taka, że nie zdarza się często by dzieci wróciły do rodziny. Chociaż staramy się i pracujemy nad tym. Cieszy jednak to, że układa się współpraca z rodzicami. Zdecydowana większość dzieci regularnie jeździ do rodziców, do domu na święta, weekendy, podobnie rodzice mają możliwość codziennie odwiedzać dzieci tutaj, w ośrodku. Rodzice zawsze mogą przyjechać, odwiedzić dzieci.

Jak można zostać rodzicem zastępczym ?

Taka rodzina może się zwrócić do nas, by uzyskać podstawowe informacje dotyczące wymogów dla kandydatów na rodziny zastępcze. Następnie należy się zgłosić do organizatora pieczy zastępczej, czyli do PCPR-u . Przejdzie wówczas taką wstępną weryfikację. Taka rodzina po przejściu wszystkich formalności zostaje zakwalifikowana na szkolenie, które jest organizowane w naszym ośrodku.

Dziękuję za rozmowę.

Portal Śląska Cieszyńskiego został oficjalnym parterem działań stowarzyszenia Tęczowa Przystań, na rzecz promocji rodzin adopcyjnych i zastępczych.